

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Криворізький державний педагогічний університет
Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
Інститут техніки безпеки й наук про працю Університету в Зелене-Гурі (Польща)
Академія Полонійная в Ченстохові (Польща)

МАТЕРІАЛИ
міжнародної науково-практичної конференції

«ПРОФЕСІЙНА ПЕДАГОГІКА І АНДРАГОГІКА: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ,
ДОСЯГНЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ»
(20-21 листопада 2017 року)

PROCEEDINGS
of the international scientific and practical conference
«PROFESSIONAL PEDAGOGY AND ANDRAGOGY: TOPICAL ISSUES,
ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS»
(20-21 November 2017)

Кривий Ріг – 2017
Kryvyi Rih – 2017

the help of appropriate methods and forms of organization, methodology and system of educational and methodological literature.

The control-correction component provides the teacher's control over the learning process, the correction of the disciplines content. During the training of students, the teacher receives information about the degree of mastering their teaching material, identifies difficulties and disadvantages, eliminates them. At the same time it is guided by methods of control and self-control. The control is carried out by means of an oral and written survey of students, questionnaires, modular control works, etc.

The result-estimating component as the final part of the learning process involves an assessment of the students' knowledge, skills and abilities, and, therefore, relevant competencies based on competency approach.

Teaching process component is based on a system of criteria, levels and indicators by which the teacher assesses the effectiveness of competence-oriented teaching.

The key issue is what should be the object of measurement and how the system of meters is determined in each educational field. After all, the result of assimilation is knowledge, ways of activity, creative skills, skills, worldview values, and each subject has its own peculiarities and is a specific part in general education.

Л. О. Савченко,

доктор педагогічних наук, доцент

(Криворізький державний педагогічний університет, Україна)

ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Освіта є пріоритетною сферою в соціально-економічному, духовному та культурному розвитку Української держави. Ключова роль у системі освіти належить учителю. Саме через його діяльність реалізується державна політика, спрямована на зміцнення інтелектуального та духовного потенціалу нації, розвиток вітчизняної науки і техніки, збереження та примноження культурної спадщини. Проте, загалом в Україні станом на сьогоднішній день ще не вжиті необхідні заходи для створення регулярної системи оцінки якості роботи навчальних закладів, діагностування системи освіти в цілому, та рівня знань студентів. Необхідно відзначити, що в цій сфері існує фундаментальне протиріччя: з одного боку автономія навчальних закладів і викладацького корпусу від держави в сфері визначення програм навчання значно розширюється, а з іншого – автономія навчальних закладів і викладачів може вступати в протиріччя з систематичним процесом оцінки результатів якості знань студентів різних установ, що проводиться державою.

В останні роки активно говорять і пишуть про якість освіти - як середньої, так і вищої – у самих різних аспектах; розробляються різні моделі й технології оцінки якості підготовки фахівців. Однак, у наукових дослідженнях із цієї тематики спостерігається відсутність єдності в розумінні поняття «якість».

Базовим поняттям якості освіти, безумовно, є якість знань (закони, теорії, прикладні, методологічні, оцінювальні знання) із елементами змісту освіти і тим самим із рівнями засвоєння. Якість знань має такі характеристики: повноту – кількість програмних знань про об'єкт вивчення; глибину – сукупність осмислених учнями зв'язків і відношень між знаннями; систематичність – осмислення складу певної сукупності знань у їхніх ієрархічних і послідовних зв'язках; системність – осмислення учнем місця знання в структурі наукової теорії; оперативність – уміння користуватися знаннями в однотипних ситуаціях; гнучкість – уміння самостійно знаходити варіативні способи застосування знань у змінених умовах; конкретність – уміння розкласти знання на елементи; узагальненість – уміння подати конкретне знання в узагальненій формі.

Поняття якості освіти є достатньо широким, оскільки охоплює якість навчання, виховання та розвитку особистості як результат освітньої діяльності. Із метою визначення рівня якості знань студентів в контрольній та експериментальній підгрупі визначаємо за допомогою аналізу результатів здачі екзаменів.

Високий рівень. Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.

Середній рівень. Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки. Студент відвідує заняття з курсу «Педагогіка», але вони йому не цікаві, виконує завдання викладача без особливої зацікавленості.

Низький рівень. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу. Студент має нестійкі інтереси, його репродуктивно-відтворююча діяльність значно переважає над творчою. Студент намагається при можливості не відвідувати заняття, не виконує поставлені викладачем завдання.

Результати перевірки рівнів в студентів якості знань, рівня інтересу до навчання, та ставлення до курсу «Педагогіка» було занесені в таблицю 1. результатів констатувального експерименту.

Таблиця 1

Результати констатувального експерименту

Критерії і рівні	Контрольна підгрупа (12 чол.)		Експериментальна підгрупа (12 чол.)	
	уч.	%	уч.	%
<i>1. Ставлення студентів до курсу «Педагогіка»</i>				
Високий рівень	1	8,3	2	16,6
Середній рівень	5	41,7	5	41,7
Низький рівень	6	50,0	5	41,7
<i>2. Рівень якості знань студентів</i>				
Високий рівень	4	33,3	3	25,0
Середній рівень	6	50,0	6	50,0
Низький рівень	2	16,6	3	25,0
<i>3. Прояв інтересу студентів до навчання</i>				
Високий рівень	3	25,0	3	25,0
Середній рівень	5	41,7	4	33,3
Низький рівень	4	25,0	5	41,7

Із підрахунку в обох підгрупах було виявлено різне співвідношення студентів із достатнім, середнім та низьким рівнями.

За критерієм «Ставлення студентів до курсу «Педагогіка» маємо такі дані: в контрольній підгрупі кількість студентів з високим рівнем склала 8,3 %, в експериментальній - 16,6 %; кількість студентів із середнім рівнем у контрольній підгрупі - 41,7 %, і в експериментальній - 41,7 %; із низьким рівнем виявлено у контрольній підгрупі - 50,0 %, а в експериментальній підгрупі - 41,7 %.

Стосовно критерію «Рівень якості знань студентів», то можна сказати, що різниця високого рівня між студентами контрольної підгрупи складає - 33,3 %, у експериментальній підгрупі - 25,0 %. Щодо середнього рівня, то в контрольній підгрупі - 50,0 % і у експериментальній - 50,0 %; із низьким рівнем у контрольній підгрупі - 16,6 %, у експериментальній - 25,0 %.

За критерієм «Прояв інтересу до навчання» виявили при високому рівні в контрольній підгрупі 25,0 % студентів і в експериментальній підгрупі - 25,0 %. Виявили, що середній рівень у контрольній підгрупі складає - 41,7 %, а в експериментальній - 33,3 %. Кількість студентів із низьким рівнем інтересу складає: в контрольній підгрупі - 25,0 %, а в експериментальній - 41,7 %.

Аналіз сучасної літератури свідчить, що найбільш поширеною є думка про те, що *якість освіти* - це відповідність певній нормі, стандарту. Іншими словами, якість визначає корисність, цінність об'єктів, їх здатність задовольнити певні потреби або реалізувати певні цілі, норми,

тобто виражає адекватність вимогам, потребам, нормам. Отже, категорія «якість освіти» переглядається, змінюється залежно від умов, вимог суспільства та часу. Якість освіти можна розглядати як систему соціально зумовлених показників рівня знань, умінь, ціннісного ставлення до світу, якими повинен оволодіти студент. Подальшу свою роботу ми вбачаємо у розробленні різнорівневих тестів із виявлення якості навчання студентів.

Є. О. Модло

(Криворізький металургійний інститут НМетАУ, Україна)

А. М. Стрюк,

кандидат педагогічних наук, доцент

(ДВНЗ «Криворізький національний університет», Україна)

С. О. Семеріков,

доктор педагогічних наук, професор

(Криворізький державний педагогічний університет, Україна)

ЗАСОБИ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У МОБІЛЬНО ОРІЄНТОВАНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Мобільні Інтернет-пристрої надають можливість розширити межі традиційного (аудиторного) навчання шляхом перенесення його у мобільне навчальне середовище [1]. Мобільні Інтернет-пристрої, по суті, надають буквально значення вислову про те, що світ – це навчальний клас. У декількох проектах, реалізованих у США і Європі, мобільні пристрої використовувалися для занурення у доповнену реальність. Спираючись на дані геолокації, програми виявляли процеси і структури, що мають місце у фізичному світі, але невидимі неозброєним оком. Наприклад, за допомогою програмного забезпечення для планшетних комп'ютерів майбутні інженери могли «бачити», де розташовуються опори мостів при їх візуальному огляді під різними кутами.

М. Т. Рестіво та іншими авторами [2] розглянуто застосування технології *доповненої реальності* у навчанні розділу «Електрика» курсу фізики. Дослідники вказують, що, незважаючи на широке поширення дослідницького підходу до навчання, студенти не завжди в змозі виконати експеримент аудиторно через брак часу, матеріалів тощо. Перенесення експериментальної роботи на самостійне опрацювання у вільний час несе додаткові ризики, особливо при роботі з небезпечними матеріалами. Використання нових технологій надає новий безпечний спосіб виконання експериментів як під керівництвом викладача, так й самостійно. Онлайн-експерименти, які сприяють зануренню користувачів у віртуальні середовища, що відтворюють реальний досвід, спрямовані на досягнення двох основних цілей: 1) надати студентами можливість спостерігати і